

Saksframlegg

OPPLÆRINGSTILBUDET FOR MINORITETSSPRÅKLIGE ELEVER I TRONDHEIMSSKOLEN

Arkivsaksnr.: 11/30082

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

Bystyret vedtar følgende endringer i strukturen for mottakstilbudet for minoritetsspråklige elever:

1. Mottaksgruppene ved Kattem barneskole og Åsheim ungdomsskole legges ned.
2. Rådmannen avgjør lokalisering av nytt mottakstilbud for barnetrinnet i de østlige områdene av byen og bes om å orientere formannskapet om endelig løsning.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

1. Sakens bakgrunn

Bystyret behandlet i september 2008 *Evaluering av tilbudet til minoritetsspråklige elever i trondheimsskolen* (sak 08/123) og fattet vedtak om å opprettholde mottak ved alle de seks mottaksskolene Ila, Saupstad, Kattem, Rosenborg, Huseby og Åsheim ungdomsskole. Det ble også vedtatt å oppheve opptaksgrensene knyttet til den enkelte mottaksskole og la Oppvekstkontoret foreta fordeling av plasser i mottak for at ressursene skulle bli utnyttet på best mulig måte. Bystyret ba rådmannen komme tilbake med en melding om nyordningen i løpet av 2010. I en flertallsmerknad sa bystyret at nyordningen ikke måtte føre til dårligere tilbud for elevene, og at dimensjoneringen måtte tilpasses et eventuelt økende behov.

I 2010 orienterte rådmannen formannskapet (sak 10/180) om ressurstildeling til opplæring av minoritetsspråklige elever og den innsparingen som var foretatt i 2009 og 2010. Rådmannen foreslo i saken at det ble utredet en ny modell for fordeling av ressurser til mottakene og til elever i nærskolene innenfor den reduserte rammen og prosedyrer knyttet til denne ressursfordelingen.

Det eksisterer et mangfold av begreper i politiske utredninger om denne elevgruppa blant annet tospråklige og/eller flerspråklige elever. I denne saken brukes begrepet minoritetsspråklige elever fordi dette er den betegnelsen som brukes i Opplæringsloven som beskriver disse elevenes rettigheter.

Trondheim kommune

2. Rammer for arbeidet med opplæring av minoritetsspråklige elever i grunnskolen

I bystyresak 08/123 redegjorde rådmannen for lovgrunnlaget knyttet til opplæringen av minoritetsspråklige elever og kravet om kartlegging av ferdigheter i blant annet norsk (Opplæringslovens §2.8). Etter den tid er følgende kommet til:

2.1. Nasjonalt

Østbergutvalget presenterte i 2010 sin NOU *Mestring og mangfold* (2010/7). Denne beskriver opplæringen av flerspråklige barn og unge og foreslår en rekke tiltak for å bedre skoletilbudet for disse elevene. Utvalget anbefaler økt fokus på morsmål/tospråklig opplæring og begrunner det med forskning som viser at elever som får opplæring på sitt morsmål som støtte til å lære andre språk, greier seg bedre gjennom utdanningsløpet.

Kunnskapsdepartementet har besluttet at NOU 2010/7 ikke skal følges opp med en egen stortingsmelding, men at forslagene skal tas inn i andre stortingsmeldinger. Dette er bla gjort i Meld. St.22 (2010/2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter* om Ungdomstrinnet. Her diskuteres bl.a. bruk av innføringskoler og innføringsklasser og erfaringer som er gjort når elever starter direkte i en ordinær skole opp mot de som får en intensiv opplæring i innførings/mottaksgrupper. Departementet hevder i meldingen at innføringstilbud er nødvendig for en del elever før de kan gå inn i en ordinær undervisningssetting. Samtidig understrekes det at hurtig inkludering i fellesskapet er et mål, og at oppholdet i mottak derfor må være av begrenset varighet.

2.2. Kommunalt

Bystyresak 08/123 og formannskapssak 10/180 la følgende føringer for tilbudet til minoritetsspråklige elever i Trondheim:

- Oppvekstkontoret skal foreta plassering i mottak for å utnytte ressurser rasjonelt
- Mottakselevne skal tilhøre sitt trinn med jevnaldrende også når de er ved mottaksskolen
- De aller fleste elevene skal forlate mottak etter et år, men noen elever vil ha behov for en ekstra oppfølging ved mottaksskolen ut over den tid
- Etter 1 (for noen 2 år) ved mottaksskolen skal elevene over til sin hjemmeskole
- Hjemmeskolene skal tildeles ekstra ressurser til elever som har behov for særskilt norskopplæring
- De tre mottaksskolene på barnetrinnet skal ha personalansvar for morsmåls lærere og organisere morsmålsopplæring (lese/skriveopplæring og tospråklig fagopplæring)
- Mottaksskolene skal gi veiledning til hjemmeskolene ved beh

3. Bakgrunnsmateriale i denne saken

Rådmannen har innhentet data fra flere kommuner for å se på deres organisering og prioriteringer innenfor dette feltet (møte med Bærum og Bergen kommuner, samtale med Stavanger kommune, data fra Tromsø, Kristiansand, Drammen og Oslo).

Det er sendt ut en spørreundersøkelse til alle skolene i Trondheim hvor de er bedt om å uttale seg om ulike sider av opplæring av minoritetsspråklige elever i trondheimsskolen. I tillegg er det gjennomført dialogmøter med alle seks mottaksskolene, og diskusjon i rektormøter.

Det er gjennomført drøftingsmøte med Utdanningsorganisasjonene (vedlegg 3 til saken). Kollegiene ved mottaksskolene er orientert om saken.

Trondheim kommune

3.1. Hva gjør andre kommuner

Tilbudet til minoritetsspråklige elever varierer sterkt i norske kommuner. Andelen minoritetsspråklige elever med behov for hjelp er ulik, og organiseringen er forskjellig. De fleste byer av en viss størrelse har en modell som samsvarer med Trondheims når det gjelder mottaksgrupper ved enkelte nærskoler, intensiv opplæring i en periode og så overgang til hjemmeskole.

Det varierer hvor stort fokus det er på morsmålsopplæring. Oslo har lagt ansvaret for dette til den enkelte skole, andre kommuner som Stavanger, Bærum og Drammen har sterkt fokus på denne type opplæring, spesielt de første årene.

Rådmannen har samarbeidet med Stavanger kommune som har utviklet gode opplegg for særskilt norsk og tospråklig fagopplæring for 5. – 10. trinn, og vil videreføre samarbeidet om dette.

4. Status for opplæring av minoritetsspråklige elever i trondheimsskolen

4.1 Omfanget av elever som får opplæring i særskilt norsk og morsmål/tospråklig fagopplæring, inklusive mottakselever

Våren 2011 er det 829 elever som får opplæring i særskilt norsk i trondheimsskolen. Det er en nedgang fra 874 ved samme tid i 2010. Av disse ønsker 797 elever morsmål/tospråklig fagopplæring. Kommunen mangler tilstrekkelig kompetente tospråklige lærere for 122 av disse elevene, og de får da ekstra ressurser til sin norskopplæring.

Nedgangen i antall elever som utløser ekstra midler til opplæring i særskilt norsk/morsmål skyldes at rådmannen har dreid ressursene over til de elevene som trenger det mest. Dette er gjort gjennom å innføre obligatorisk rapportering av kartleggingsresultat og en begrensning på antall år skolene får ekstra ressurser til særskilt norsk/morsmåls opplæring (redegjort for i formannskapssak 10/180) .

Antall elever i mottaksskolene de siste tre årene:

	Vår 2009	Vår 2010	Vår 2011	Asylsøkere vår 2011
Ila	29	51	34	0
Kattem	10	24	6	9
Saupstad	12	13	12	0
Huseby	5	9	7	1
Rosenborg	10	15	14	0
Åsheim	12	6	5	5
Totalt	78	118	78**	15*

*I tillegg går en asylsøker ved Breidablikk skole

** Høsten 2010 var det 96 elever i mottak

Tabellen viser at antall elever i mottak endrer seg fra år til år ved flere av skolene. Dette skyldes at omfanget av flyktninger, arbeidsinnvandring og familiegjenforening varierer. Oppvekstkontoret tilstreber å fordele elevene likt mellom skolene, samtidig som de vurderer reisevei for elevene og ressursutnyttelse i de

Trondheim kommune

gruppene som allerede er etablert (12 elever pr lærer). Når behovet øker, opprettes en gruppe ved en skole og den fylles opp før ny gruppe opprettes.

Det er færrest mottakselever på ungdomstrinnet. Det er naturlig fordi elevene bare går 3 år der. Oversikten viser spesielt få elever ved Huseby og Åsheim skoler. Denne tendensen har vart over flere år.

På barnetrinnet er det færrest elever ved Katterem og Saupstad som har omtrent samme antall elever i mottak i 2011 når en inkluderer elevene fra asylmottaket på Sandmoen.

I 2010 var behovet for plasser i mottak større enn i dag. Da måtte Ila og Katterem på kort varsel etablere flere mottaksgrupper for å dekke behovet. Grunnen til at disse to skolene ble valgt, var at de hadde plass til ekstra grupper.

Barn/unge asylsøkere bor i stor grad i mottak på Sandmoen og går til sin nærskole som er Katterem og Åsheim ungdomsskole. Her tildeler ikke Oppvekstkontoret plasser i mottak. Det gis ekstra statlig støtte for opplæring av disse elevene og denne går uavkortet til skolen. Disse midlene er atskillig lavere enn tildelingen som gis til mottakselever for øvrig. De aller fleste asylsøkerbarna har behov for opplæring i mottak. Det synes å være behov for en gjennomgang av ressurser til opplæring av denne elevgruppa for å sikre likeverdighet med de øvrige elevene.

4.2 Bosetting av flyktninger

Helse og velferdskontoret i Midtbyen har ansvar for flyktningebosetting. Opplysninger herfra viser at det har vært tilstrebet jevn bosetting i alle bydeler/områder i bydelene de siste årene. Dette har medført synkende bosetting i bydel Heimdal, og da spesielt områdene Katterem, Kolstad og Saupstad. Samtidig har bosettingen i områdene i Østbyen økt. Nesten all ny bosetting i dag legges dit. Andelen flyktningefamilier med tilhørighet til sørsiden av byen er redusert de siste tre årene og vil forventes å reduseres ytterligere de nærmeste årene.

Kommunen bistår familier som vil kjøpe egen bolig. De fleste slike ordninger er gjennomført i Heimdal bydel, og i de fleste tilfellene gjelder det familier med barn. Det er en av grunnene til den høge andelen elever med minoritetsspråklig bakgrunn i dette området. Familiene har ofte bodd i Trondheim en tid og en del av barna kan derfor begynne ved sin nærskole og ikke i mottak.

4.3 Mottaksskolenes oppgaver og plassering - de ulike partens vurdering av dette.

Mottaksskolenes oppgaver

Det er stor enighet mellom alle parter som er hørt i denne saken, om at det er riktig å opprettholde systemet med mottaksskoler og mottaksgrupper. Alle innspill viser også at det er ønskelig å opprettholde mottak ved flere skoler spredt rundt om i byen. Gjennom å starte i mottak får barn/unge raskt kunnskap om det norske samfunnet og den norske kulturen, samtidig som de får norskopplæring støttet opp av morsmål/tospråklig fagopplæring der hvor det finnes kompetente tospråklige lærere.

Mange er opptatt av at enkelte barn/unge helt eller delvis er analfabeter. Noen kommer til Norge seint i skoleløpet med svært mangelfull opplæring fra heimlandet. Det påpekes at opplæringen av disse krever høg kompetanse hos lærere, og at hvis mottakene blir for små, kan det være vanskelig å opprettholde denne kompetansen.

Mottaksskolene på barnetrinnet har personalansvar for de tospråklige lærerne (morsmålslærerne) og

Trondheim kommune

organiserer tilbudet om lese/skriveopplæring på morsmål for 1. – 4. trinnselever og tospråklig fagopplæring for elever på 5. – 10. trinn, både i mottak og på nærskolene. I tillegg har alle seks mottaksskolene veiledningsoppgaver ut mot nærskolene.

Rådmannen støtter den vurderingen som er kommet fram under høringene og mener at systemet med mottaksskoler både på barne- og ungdomstrinnet fungerer godt.

Opptak av elever til mottaksskolene – Oppvekstkontorets rolle

Oppvekstkontoret ble i 2008 gitt i oppgave å fordele mottaksslever på de ulike mottaksskolene og dermed sikre en god utnyttelse av ressursene. Både mottaksskolene og nærskolene uttrykker tilfredshet med Oppvekstkontorets rolle her. Det har gitt en ryddig prosess og sikret bedre ressursutnyttelse gjennom lik fordeling på de ulike mottaksgruppene.

Samtidig uttrykkes det behov for et nært samarbeid mellom mottaksskolene og Oppvekstkontoret når det gjelder de elevene som har behov for et økt antall år i mottak. Det er en utfordring å gjennomføre en rettferdig tildeling av plasser og vurdere de ulike elevenes behov.

Antall år i mottak

De aller fleste nyankomne minoritetsspråklige barn/unge starter ved en mottaksskole og blir der et år før de går over til hjemmeskolen. Noen få går over fra mottak til ordinær skole etter bare noen måneder, når deres norskkunnskaper muliggjør det. Andre elever fortsetter ved mottaksskolen ut over et år - med en kombinasjon av opplæring i mottaksgruppe og i vanlig klasse/trinn. Dette gjelder i stor grad elever som ankommer Norge i løpet av skoletida og som av ulike årsaker strever med å lære seg norsk.

Tilbakemeldinger fra mottaksskolene og fra enkelte nærskoler sier at mange elever er for kort tid i mottak. Hvis en elev skal greie fagkravene på de øverste trinnene på barneskolen og på ungdomstrinnet, må de beherske de grunnleggende begrepene som kreves for å forstå for eksempel en matematikkoppgave. Det argumenteres derfor for at enkelte elever bør få en kombinasjon av opplæring i mottak og ordinær klasse/gruppe ut over året i mottak. Dette fordi mottaksskolene har høyere kompetanse i særskilt norsk enn mange hjemmeskoler og dermed vil kunne gi elevene en bedre opplæring. Dette gjelder særlig for u-trinnselever, men også for grupper av elever på b-trinnet.

Det er uenighet om førsteklasinger skal starte i mottaksgrupper. Noen hevder de bør begynne på nærskolen, få begynneropplæring der med ekstra hjelp til begreps- og språkutvikling og slik gå inn i den naturlige sammenhengen med andre barn i nærmiljøet. Andre hevder at nyankomne 6 åringer har behov for den opplæringen som gis i mottak, og at det er riktig å la dem gå der det første året.

Rådmannens vurdering er at det må være riktig å gi flere elever enn i dag mulighet for mer enn et år i mottak. Dette gjelder spesielt ungdom med mangelfull skolegang fra hjemlandet. Forskning viser at disse er i flertall blant de som dropper ut fra videregående skole fordi de ikke behersker grunnleggende språklige begreper for å kunne følge opplæringen der.

Når det gjelder skolestartere, så vurderer rådmannen det slik at de bare unntaksvis skal starte i mottak når den samlede situasjonen er slik at barnet ikke kan starte i vanlig skole.

Veiledning

Mottaksskolene er tildelt ressurser for å veilede nærskolene i arbeid med minoritetsspråklige elever. Det er stor grad av enighet om at denne veiledningen er verdifull og viktig, men at enkelte skoler ikke utnytter

Trondheim kommune

tilbudet godt nok. Mottaksskolene ønsker å videreutvikle systemet med veiledning og informere skolene bedre om det tilbudet de kan gi.

Rådmannen har bedt Oppvekstkontoret om å føre internt tilsyn med skolene for å sikre at opplæringen til minoritetsspråklige elever følger nasjonale og lokale føringer, bl.a. at skolene kartlegger elevenes norskkompetanse og fatter enkeltvedtak om tilbudet som gis. Rådmannen ønsker å se veiledningsressursen i sammenheng med dette tilsynet, bla, sette inn veiledning til skoler der det eventuelt avdekkes manglende kompetanse på feltet.

Samtidig kommer det fram at deler av ressursen til veiledning brukes til å administrere mottaksskolene og ta seg av saksgang knyttet til den minoritetsspråklige elevgruppen. Dette fordi administrasjonsressursen til mottaksskolene ble tatt bort under innsparingen på feltet i perioden 2008 - 10. Det er stor enighet om at mottaksskolene bør ha en viss administrativ ressurs for å gjøre byomfattende oppgaver.

Overgangen fra mottak til hjemmeskole

Tidligere evalueringer har vist at overgangen fra mottak til hjemmeskole har vært vanskelig for en del elever. Dette har forbedret seg de siste årene. Tilbakemeldinger forut for denne saken viser at mottaksskolene gjør en utmerket jobb i overgangsfasen.

Men flere påpeker at noen elever strever med å greie seg i ordinær skole på grunn av manglende norskkunnskaper, og at skolene mangler kompetanse og ressurser til å gi disse den særskilte norskopplæringen de burde ha. Rådmannen mener dette problemet vil reduseres om de elevene som strever mest, får utvidet tid i mottak.

Antall mottaksgrupper og plasseringen av disse:

Oversikten over antall elever ved mottaksskolene (se tabell på side 3), oversikten over bosetting av flyktninger (se sakens vedlegg 2) og plassering av asylmottak på Sandmoen og Persaunet, viser at det kan være riktig med en revurdering av plassering av mottaksskolene. Målet må være å ha mottak av en viss størrelse for å sikre god kompetanse hos de som jobber der, at elevene har kortest mulig reisevei og at skolene har kapasitet til en rask økning av antall elever og opprettelse av nye mottaksgrupper ved behov.

Tabellen på s. 3 viser at Kattem, Saupstad, Åsheim og Huseby i dag har relativt få elever i sine mottaksgrupper. Elevtallet har vært relativt stabilt over tid. For å fylle opp gruppene har enkelte elever måttet reise på tvers av byen for å få mottaksopplæring fordi det mangler mottaksskole i deres bydel. Dette gjelder spesielt elever fra Østbyen.

Samtidig er det en viss tilvekst av mottakselever sør i byen, spesielt på grunn av familiegjenforening, slik at det vurderes å være behov for mottaksskoler der fortsatt.

Mottaksgrupper på ungdomstrinnet

Det er stor grad av enighet i tilbakemeldingene om at det er nok med to mottaksskoler på ungdomstrinnet i Trondheim. Dette er også i tråd med rådmannens vurderinger. Det foreslås at disse skal ligge ved Rosenborg og Huseby skoler. Gjennom det kan en redusere reisevei for noen elever og sikre bærekraftige miljø ved å samle kompetente lærere ved to skoler. Det innebærer en nedleggelse av mottaket ved Åsheim ungdomsskole.

Huseby skole støtter en slik løsning og har plass til en utvidelse, det samme gjelder Roseborg. Åsheim signaliserer at en nedleggelse av mottak ikke vil ha store negative konsekvenser for dem. Det hevdes at

Trondheim kommune

elevene fra asylmottaket på Sandmoen må ta buss uansett om de reiser til Huseby eller Åsheim og at distansen blir noe av det samme.

Mottaksgrupper på barnetrinnet

Når det gjelder barnetrinnet er det stor grad av enighet om at det bør være tre mottaksskoler, og at disse må være fleksible og kunne øke antall elever/mottaksgrupper ved behov. Det hevdes av mange at det er behov for etablering av et nytt mottak i Østbyen fordi en stor del av elevene bor der. Samtidig foreslås at de to mottakene i Saupstad og Kattem slås sammen til ett. Dette er i samsvar med rådmannens syn.

Det er ulike syn på hvilken mottaksskole som skal legges ned.

Kattem skole ønsker å beholde sitt mottak. Skolen har gjennom mange år tatt imot alle asylsøkerbarna fra Sandmoen og har høy kompetanse i lærergruppa på jobbing med den type barn. Kattem har plass til en eventuell elevtallsøkning og utvidelse av antall mottaksgrupper ved behov. Tilgjengelig statistikk viser at Kattem skoleåret 2010/11 har 75 elever av første/andre generasjons innvandrere i sin egen skolekrets (av 265elever). Det vil si at mottakselever i stor grad vil møte etnisk norske elever når de etter en tid i mottak gradvis får noe av sin opplæring i ordinær klasse/trinn. Dette vurderer Kattem som positivt for inkluderingen i det norske samfunnet.

Saupstad skole ønsker også å beholde sitt mottak. Skolen hevder at kompetansen som utvikles gjennom det å være mottaksskole har stor betydning for skolens øvrige elever. Statistikken viser at av skolens 238 elever er 103 av første og andre generasjons innvandrere. Ut over dette har skolen i sitt opptaksområde en gruppe tyrkisk - kurdiske elever som er født og oppvokst i Norge, men som likevel har svakt utviklet morsmål og svakt norsk språk. Dette samlet gjør at Saupstad skole har en overvekt av elever med behov for særskilt og forsterket norskopplæring og behov for en spesiell lærerkompetanse. Skolen har bred kompetanse i lærergruppa i dag og er redd noe av det vil forsvinne om mottaket legges ned. Samtidig er det viktig å poengtere at hvis mottaket sør i byen blir samlet på Saupstad, vil elever i mottaksgruppen møte mange elever med samme bakgrunn som dem selv når de etter en tid i mottak gradvis får noe av sin opplæring i ordinær klasse/trinn. Dette vurderer Saupstad som positivt for elevens utvikling av sitt morsmål og inkludering i nærmiljøet.

Rådmannen vurderer det mest hensiktsmessig å opprettholde mottaket ved Saupstad skole fordi behovet for kompetanse synes være størst der. Skolen ligger nært Huseby skole og slik kan en legge til rette for samarbeid om overgangen barne/ungdomstrinn for elever i mottak og styrke arbeidet med de minoritetsspråklige elevene i bydelen forøvrig. Det vil måtte medføre at mange av asylsøkerbarna fra Sandmoen må reise til mottak ved Saupstad skole i stedet for Kattem. Men bussforbindelsen her er god så det trekkes ikke fram som et problem.

Når det gjelder etablering av nytt mottak i Østbyen, så er det Vikåsen skole som i dag har plass til en slik nyetablering. De andre barneskolene har plassproblem. Rådmannen ønsker at et nytt mottak skal ligge sentralt med enkel tilkomst. Slik synes ikke Vikåsen å være aktuell. Rådmannen mener det kan være riktig å vurdere mottaket i sammenheng med etablering av en ny skole på Brøsetområdet.

5. Økonomi

Budsjett for 2011 viser en ramme på kr 45.192.247,- til opplæring av minoritetsspråklige barn/unge inklusive mottak (se vedlegg 1). Dette er en videreføring av samme nivå som 2010. Denne saken foreslår ingen endringer i denne rammen, men en omfordeling av midler.

Trondheim kommune

Mulige innsparingstiltak:

- Nedleggelse av en mottaksskole på ungdomstrinnet kan gi en innsparing på ca kr. 500.000,- såfremt elevtallet er som i dag og mottaksgruppene kan fylles opp. Hvis det vedtas å utvide antall år i mottak for de elevene som har størst behov for det, vil det ikke ligge noen innsparinger her – men overgangen til to mottak vil kunne finansiere en slik utvidelse av antall år
- Endret plassering av mottaksskolene kan føre til reduserte skyssutgifter ved at elevene tildeles plass i mottak nærmere bosted. For elever på ungdomstrinnet vil dette utgjøre lite fordi de allerede nå tar buss. Ved opprettelse av barnetrinns mottak i Østbyen vil behovet for drosjeskyss kunne reduseres for de yngste. Det er mange usikkerhetsmomenter som gjør at det er vanskelig å stipulere en kostnad for dette.

Forslag til endret bruk av den eksisterende rammen:

- Økte midler til mottaksskolene på ungdomstrinnet slik at enkelte elever med liten skolebakgrunn kan få fortsette ved mottaksskolen i 2-3 år ut fra behov
- Økte midler til mottaksskolene på barnetrinnet slik at enkelte elever kan bli ved mottaksskolen et ekstra år og slik nyte godt av mottaksskolens ekstra kompetanse før de går tilbake til nærskolen.
- Gjeninnføring av midler til administrasjonsressurs til mottaksskolene ’

Ny tildelingsmodell for særskilt norsk til nærskolene

Rådmannen foreslo i formannskapssak 10/123 at det skulle utredes en ny modell for fordeling av ressurser til særskilt norskopplæring i nærskolene. I arbeidet med ny budsjettmodell for grunnskolen ble det utredet muligheten for en mer objektiv modell for tildeling av ressurser til særskilt norsk basert på de kriteriene som brukes for rammeoverføringer til kommunene. Det viste seg vanskelig å finne data som er dekkende for de utfordringer skolene har, men rådmannen ønsker å arbeide videre for å finne en løsning på dette.

Det synes å være stor tidsbesparelse for både nærskolene og Oppvekstkontoret med en slik budsjetteringsmodell fordi den krever mindre grad av rapportering, noe skolene etterspør.

Utfordringer når det gjelder budsjettering av mottak

- Budsjettet til mottaksskolene må ivareta endring i ressursbehov pga uforutsigbar elevtilgang slik at det i budsjettet til enhver tid må ligge reserver til å opprette nye elevplasser ved behov.
- Ny avtale for skyss gjør det utfordrende å ha oversikt over utgifter til skyss på dette feltet fordi elevgrunnlaget svinger innenfor samme skoleår og mellom år. Mottaksskolene regnes ikke lenger som elevens nærskole, og det må påregnes utgifter for kommunen til skyss på skoledager. I tillegg kommer utgifter knyttet til reise for 1.-4. trinnselever ved nærskolene som får opplæring i morsmål ved mottaksskolene.

6. Udanningsorganisasjonenes og mottaksskolenes syn

Det ble gjennomført drøftingsmøte med Utdanningsforbundet og Norsk Skolelederforbund 30.05.11. Begge forbundene støtter hovedtrekkene i saken, spesielt nedleggelse av mottak i Sørbyen og opprettelse av nytt barnetrinns mottak i Østbyen. Ingen av forbundene ønsket å prioritere hvilke mottaksskoler som skulle legges ned, men de poengter viktigheten av at de ansattes rettigheter må ivaretas ved en eventuell overtallighet knyttet til nedleggelse.

Kattem, Saupstad, Huseby, Ila og Rosenborg og Åsheim skoler har uttalt seg i saken. Som tidligere nevnt er Åsheim og Huseby enige om sammenslåing og opprettholdelse av mottak på Huseby. Kattem og

Trondheim kommune

Saupstad ønsker begge å opprettholde mottak. De er begge orientert om rådmannens forslag i denne saken.

7. Oppsummering og rådmannens vurdering

1. Mottaksskolesystemet fungerer godt. Overgangen fra mottak til nærskolene går stort sett bra. Det oppleves som positivt at mottaksgruppene ligger ved ordinære nærskoler som muliggjør rask inkludering. Rådmannen foreslår videreføring av systemet med mottaksskoler både på barne- og ungdomstrinnet.
2. Oppvekstkontorets rolle fungerer godt når det gjelder fordeling av elever i de ulike mottaksgruppene. Dette har resultert i bedre utnyttelse av kapasiteten i mottakene. Rådmannen foreslår at ordningen videreføres.
3. Lengden på opphold i mottak bør økes for noen elever. Noen elever bør også få fortsette som ordinære elever ved mottaksskolen ut over mottaksfasen. Dette gjelder i hovedsak elever som kommer til Norge i løpet av skoleløpet med liten eller ingen skolegang fra hjemlandet. Et utvidet opphold ved mottaksskolen må vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra det som er best for eleven. Oppvekstkontoret må sammen med mottaksskolene vurdere elevens kunnskapsnivå og læringspotensial før vedtak fattes.

Rådmannen foreslår at skolestartere kun unntaksvis skal starte i mottak.

4. Antallet mottaksskoler på ungdomstrinnet bør reduseres fra tre til to på grunn av lavt elevgrunnlag. Rådmannen foreslår å legge ned Åsheim U sitt mottak og opprettholde mottak ved Huseby og Rosenborg skoler.
5. Det er behov for tre mottaksskoler på barnetrinnet. Rådmannen foreslår at Kattem legges ned som mottaksskole og at Saupstad og Ila beholdes. I tillegg foreslår rådmannen å opprette en ny mottaksskole for å avhjelpe et voksende behov i Østbyen.

Rådmannen foreslår at omorganiseringen av mottaksskolene tas gradvis, og at det nye mønsteret er på plass ved skolestart høsten 2012.

6. Rådmannen vil arbeide med en ny modell for tildeling av ressurser til særskilt norsk.

Rådmannen i Trondheim, 17.06.2011

Jorid Midtlyng
kommunaldirektør

May Johnsen
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg: Vedlegg 1 Økonomi
Vedlegg 2 Liste over adresser

Trondheim kommune

... Sett inn saksutredningen over denne linja